

III.kapitola

Hodnocení politické situace v PSÚ v krizovém období a průběh konzolidačního procesu

Měřítko politické angažovanosti, krajně důležité při hodnocení práce nejen naší instituce, ale každého jejího jednotlivého pracovníka, si musíme klást jako jedno z nejzávažnějších momentů při rekapitulaci činnosti PSÚ v uplynulém období. Chceme se přitom poučit především z chyb, kterých se v letech 1968 - 1970 náš ústav dopouštěl, především nekritickým a nedostatečně politicky vyspělým přístupem k tehdejšímu bouřlivému politickému dění.

PSÚ vznikl v období politické stagnace druhé poloviny šedesátých let r.1967, kdy požadavky na politickou aktivitu odborných a vědeckých pracovníků nebyly dostatečně vysoké. Počet pracovníků PSÚ byl 25, téměř všichni byli členy ROH. Stranická skupina byla ustavena teprve počátkem r.1968, pracovala jako 348.20 KSČ, její stav nikdy nepřesáhl 7 členů. Vlastní příčiny většiny dalších potíží jak ve stranické organizaci PSÚ, tak i mimo ni je třeba vidět v předchozím zformalizování a umrtvení stranické činnosti; pasivní a ideově neujasněná stranická organizace nemohla překonávat prudké protisocialistické nárazy.

Předlednová linie odborové práce ve vědeckých ústavech ČSAV prosazovaná vyššími odborovými orgány vycházela v podstatě z leninského pojetí úlohy odborů. Při aplikaci této

linie v ZO ROH PÚJAK ČSAV se však objevovaly podstatné nedostatky. Rozvíjení politickovýchovné práce a pracovní iniciativy členů mělo silné rysy formalismu, ZV ROH prosazoval jen v malé míře oprávněné připomínky členstva k zabezpečení podmínek pro úspěšnou vědeckou práci, nedostatečná byla i péče odborů o materiální zájmy svých členů a o rozvoj zájmové činnosti. Odborová organizace PÚJAK tehdy neměla u většiny členstva velkou autoritu. Toto vše se projevilo v usilování pracovníků PSÚ o samostatnou základní organizaci ROH při PSÚ. Dne 5.3.1968 uskutečnily se volby do samostatného závodního výboru ROH PSÚ. Organizace ROH měla 30 členů, předsedkyní byla zvolena dr. Vančurová. Schůze ROH, které se konaly v dalších měsících, byly pořádány většinou zároveň s provozními poradami ústavu, takže projednávanou problematikou byly především otázky spojené s dobudováním PSÚ /laboratoře, přidělení nových místností v Libni, budování pracoviště v Gotthardské ul. ap./.

Vznik Celoakademického výboru ROH /CAV ROH/ představoval zásadní změnu v odborářské politice ve vědeckých ústavech ČSAV a nepříznivě ovlivnil politické smýšlení a aktivitu odborných funkcionářů ZV ROH našeho ústavu. Vyšší odborové orgány nebyly s to zpracovat náměty směřující zdola k odstranění formalismu z práce ROH ve vědeckých ústavech ČSAV. Po lednu 1968 se stal nositelem "nového" nemarxistického pojetí úlohy odborů na úseku vědy tzv. celoakademický výbor ROH. Jeho vznik a činnost byla v rozporu s platnými stanovami ROH. Podnět k jeho vzniku dalo několik ambiciózních pravicově

orientovaných pracovníků ČSAV, kteří z vlastní iniciativy svolali na jaře r.1968 poradu zástupců ZV ROH vědeckých ústavů ČSAV a na ní získali jejich souhlas k ustavení CAV ROH. ZV ROH PSÚ se na organizaci CAV ROH přímo neúčastnil, poslal však na první zasedání svého delegáta. CAV začal propagovat a realizovat politiku vyjádřenou heslem "odborníci bez komunistů", zakrytou slibů větší autonomie odborářské organizace výhradně pro vědecké a výzkumné instituce a větší pravomocí odborářského hnutí v zasahování do politiky státu. Ohlas této linie v PSÚ byl pozitivní, o usneseních CAV se bouřlivě diskutovalo na schůzích. Záměry, oslabující roli KSČ nebyly většinou pracovníků ústavu prohlédnuty. Stranická skupina měla důrazněji a účinněji čelit ideologickému tlaku, který v etapě od jara do srpna 1968 byl zaměřen zejména na základní principy našeho vnitropolitického života, především pokud jde o vedoucí úlohu KSČ. Nesprávné představy o "pluralitním socialismu" šířil v této době v ústavu zaměstnaný odborný pracovník H.Kukšín, aktivní člen KANu /koncem června 1968 byl propuštěn a přešel jako statistik do Ústavu marxismu-leninismu UK, po srpnu 1968 emigroval z ČSSR/. Komunisté v ústavu vedli otevřenou polemiku především na celoustavních aktivech a schůzích. Názorové střetnutí se vyhroutil nejvíce v červnu 1968 okolo otevřeného dopisu, kterým měli být naši vedoucí političtí představitelé vyzváni k "prohloubení demokratizačního procesu", ale který svým nadneseným pathosem mohl v tehdejší době působit škodlivě. Stranická skupina jednomyslně dopis odmítla.

Z rozborů, které vypracovaly vyšší odborové orgány vyplývá, že politika CAV již před srpnem 1968 byla jednoznačně pravicově oportunistická, s výraznými rysy antikomunismu a antisovětismu. Orientace na prosazování dílčích zájmových požadavků jako jediné náplně práce odborových organizací, blízká sociálně demokratickému pojetí odborů, našla však průkazně plný ohlas a praktické uplatnění i v ZO ROH PSÚ. Vliv působení CAV ROH se odrážel i v náplni schůzí ZO ROH na jaře r.1968, které byly většinou pořádány zároveň s veřejnými schůzemi ZO KSČ. Konkrétní politická náplň těchto schůzí se týkala: zvolení a činnosti rehabilitační komise /jejíž ustavení však zůstalo formální, komise nezahájila vlastně činnost/, dále vyžádaného zvolení delegáta odborové organizace do Celoakademického výboru /byl jím odborný pracovník PSÚ Ct.Lukavský/, dále diskuse k Akčnímu programu KSČ. Diskuse na těchto schůzích byly často rozporuplné a nedocházely ke konkrétním závěrům, které by v dostatečné míře oponovaly šířícím se liberálním politickým tendencím. Správnou orientaci nedokázalo projevit a prosadit ani tehdejší vedení ústavu /ředitelem PSÚ byl prof.dr.V.Tardý/.

Stanoviska ZV ROH k některým důležitým politickým událostem do srpna 1968 nelze plně doložit. V ústavu chybí mnohé materiály z tohoto období. Jediným zachovaným dokladem je přípis CAV č.7 /"Zpráva o činnosti předsednictva CAV ROH ČSAV"/ ze dne 15.července 1968, určená k projednání do ZO ROH. Zpráva ve 2.bodě upozorňuje na existenci a poslání Společnosti pro lidská práva, v bodě č.3 vyzývá k zaslání přiloženého textu dopisu určeného vědeckým pracovištím v SSSR /text dopisu

není k dispozici, ani záznam, jak se ZV ROH k doporučení zachoval - údajně dopisy do SSSR odesílány nebyly/, v bodě č.4 informuje CAV o návrhu rezoluce Filosofického a Sociologického ústavu ČSAV vypracované na podporu K 231.

Nepřehledná politická situace, na níž měly zásluhu i masově komunikační prostředky navodila tehdy rychlé šíření ukvapených a věcně nesprávných názorů, které našly i v PSÚ ohlas. Odborová organizace /ZV ROH/ vystoupila většinou na podporu návrhu CAV zaslaných, stála se i iniciátorem kolektivních ústavních rezolucí. Stanoviska, přijímaná v PSÚ /rezoluce, telegramy ap./ byla projednávána a schválována na schůzích ROH a na shromážděních pracovníků ústavu. Naproti tomu akce 2.000 slov podporována ani propagována v PSÚ nebyla. Organizace KAN byla propagována jedním pracovníkem ústavu (Kukšín), nenašla však ohlas mezi pracovníky PSÚ.

K událostem z 21.srpna 1968 zaujala stranická skupina /v té době byl vedoucím s.J.Exner/ následující postoj: Komunisté PSÚ se snažili vidět tuto otázku třídně a snažili se s rozdílným úspěchem odolávat její nacionalistické interpretaci. V této době (26.8.1968) byla vypracována společná rezoluce PSÚ a PÚ JAK protestující proti "okupaci" našeho státu. Podepsali ji představitelé obou ústavů. Stranická skupina se nedala strhnout k protestním akcím v souvislosti se vstupem vojsk na naše území. Snažila se čelit protisovětským náladám poukazováním na to, že čtvrt století trvajícím spojenectvím nemůže být anulováno několikaměsíčním krizovým vývojem u nás.

Přitom ze strany tehdejšího vedení OV KSČ Praha 1 byli před-
sedové ZO KSČ dezorientováni; bylo jim např. zakazováno ofi-
ciálně jednat s představiteli sovětských vojsk a byli dokon-
ce informováni, že jim hrozí zatčení. Převládající názory
pracovníků ústavu a stanovisko ZV ROH, v němž pracovníci spat-
řovali svého mluvčího, lze v srpnových a posrpnových dnech
r.1968 charakterizovat jako netřídní a politicky mylné.

ZO ROH serpřipojovala k rezolucím zasílaným CAV. Jako
jeden z dostupných příkladů /viz text zpráv CAV č.9 z 25.9.
1968/ uvádíme fakt, že 23.9.1968 se konala porada s předsedy
a dalšími funkcionáři ZO ROH z pracovišť ČSAV, svolaná před-
sednictvem CAV ROH, ze které byly mimo jiné odeslány dopisy
presidentu Svobodovi, tajemníku ÚV KSČ A.Dubčekovi, ing.Čer-
níkovi a J.Smrkovskému, obsahující protest proti odchodu
prof.dr.Hájka z funkce ministra zahraničních věcí, protest
proti "vměšování se" států Varšavské smlouvy do vnitřních
záležitostí naší republiky prostřednictvím svých sdělovacích
prostředků aj. Zmíněný oběžník č.9 je dokladem toho, že pra-
vicové vedení CAV ROH zajišťovalo cílevědomě i výběr svých
zástupců do vyšších odborových orgánů, bránilo ZO ROH a tím
akademickým pracovištím navrhnout své kandidáty, což bylo
zcela v rozporu s volebním řádem a stanovami.

ZO ROH PSÚ od vzniku CAV ROH ho plně uznávala, jeho čin-
nost málo kritizovala a informace, zasílané v hojné míře, ší-
řila mezi členy, čímž výrazně přispívala k politické dezorien-
taci pracovníků Psychologického ústavu.

Na podzim r.1968 prestiž stranické skupiny v PSÚ poněkud stoupla. Její vedoucí, s.Exner, začal být pravidelně zván a docházel na schůze ústavní rady. Prosadit větší stranický vliv na vnitroustavní, zejm. kádrové záležitosti se však nepodařilo v této době, to by bylo vyžadovalo výrazné zesílení její aktivity. Za hlavní úkol své politické činnosti považovala stranická skupina v období po srpnu 1968 politické působení na ty pracovníky, kteří velmi často přicházeli do ústavu se zkreslenými a nesprávnými informacemi. Na veřejných schůzích byla proto objasňována a obhajována úloha KSČ při konzolidaci v našem státě, později zejména význam listopadového pléna, smysl federalizace, volba s.G.Husáka za generálního taj. ÚV KSČ. K rezolucím, vznikajícím či schvalovaným v PSÚ zaujímalá stranická skupina kritické stanovisko, neboť za základní formu styku mezi stranickými orgány považovala usnesení členských schůzí. Z iniciativy stranické skupiny také nevzešla v této době žádná rezoluce. K některým akcím /např. při obsazování nových funkcí ve federálních orgánech/ však byly ZO tehdejším vedením OV KSČ Praha 1 přímo vyzývány. Z iniciativy ZV ROH vzešlo tehdy několik rezolucí, převážně motivovaných jako výraz obavy návratu k deformacím z padesátých let. Byly projednávány na shromážděních pracovníků ústavu, členských schůzích ROH a ve vyvolané psychóze došlo k tomu, že rezoluce byly podpisovány všemi přítomnými včetně komunistů.

Stanovisko ZV ROH k listopadovému plénu ÚV KSČ r.1968 bylo záporné. ZV ROH v tomto období podporoval kandidaturu

J.Smrkovského do funkce předsedy Federálního shromáždění ČSSR. V druhé polovině prosince 1968 bylo na pracovištích PSÚ celoakademickým výborem zasláno "Prohlášení k veřejnosti" obsahující apel na Smrkovského, neustupovat z pozic a ztotožňující se s výhružkou odborového svazu kováků vystoupit proti kabinetní politice a použít k tomu všech prostředků.

ZV ROH PSÚ neusiloval o politickou konzolidaci ve státě ještě ani v r.1969 po dubnovém plénu ÚV KSČ. Na den 20.6.1969 svolal plenární schůzi, na které bylo přijato usnesení, adresované Celoakademickému výboru ROH ČSAV v tomto znění: "Závodní organizace Psychologického ústavu ČSAV na své plenární schůzi dne 20.6.1969 projednala Prohlášení zaměstnanců Thomayerovy nemocnice a Výzkumných ústavů ministerstva zdravotnictví v Praze 4 ze dne 5.6.1969 a Prohlášení závodních organizací Prahy 9 ze dne 3.6.1969. S oběma dokumenty vyslovila plný souhlas. Obracíme se na celoakademický výbor ROH ČSAV se žádostí, aby v intencích tohoto usnesení podnikl kroky, které uzná za vhodné". Tento čin ZV ROH našeho ústavu nutno charakterizovat jako projev znevážení vedoucí úlohy KSČ a nerespektování linie na konzolidaci.

Politická konzolidace v ZO ROH předpokládala mimo jiné, že dojde ke kritické analýze pravicové linie odborové práce, k obnově leninského pojetí úlohy odborů na vědeckých pracovištích a dále k tomu, že bude vytvořeno takové složení ZV ROH, které se stane zárukou uplatňování vedoucí úlohy KSČ a státní politiky. Konzolidace v ústavu předpokládala politickou diferenciaci v názorech pracovníků, izolaci nositelů pra-

vicově oportunistické linie a jejího odchodu z funkcí v ZV a z vedoucích míst v ústavě. Předpokládala též výraznou aktivizaci a angažovanost všech členů strany. Svůj kladný vztah ke straně a k socialismu někteří členové stranické skupiny kladně projevili i v mimoústavní politické angažovanosti, např. prohloubením pracovních kontaktů se sovětskými psychology, spoluúčastí na rezoluci ministerstva kultury z prosince 1969 /viz RP/ aj. Pro splnění tohoto úkolu bylo postupně vytvářeno příznivé klima, jak v politickém vývoji celé naší společnosti, ve vedení akademie, tak i v ÚV odborového svazu pracovníků školství a vědy. Postupně byly přehodnoceny pravicové linie a vyvozeny i rozsáhlé kádrové změny.

Příznivé atmosféry pro přehodnocení minulosti a pro přijetí a rozpracování nové linie práce bylo v PSÚ využito až při reorganizaci ústavu, tj. od léta r.1970. Začátkem r.1970 se na schůzi rekapitulovala činnost odborové organizace v uplynulých dvou letech. Protože ze schůze předsedů závodních výborů ROH vědeckých ústavů na ÚV svazu pracovníků školství a vědy vyplynul pokyn, že prováděná sebekritika se má konkrétně odrazit i v nové personální struktuře závodních výborů, sebekritika dosavadního ZV ústila v rozhodnutí, že ZV odstoupí jako celek, což se uskutečnilo až v dubnu 1970.

První hodnocení činnosti ZV za léta 1968-1969 o rozsahu 1 a 3/4 stránky z ledna 1970 bylo nejen stručné, ale i málo konkrétní a nekritické. Tak se např., o angažovanosti pracovníků PSÚ v nátlakových akcích krizového období doslova říká

toto: "jak již bylo řečeno považujeme tyto rezoluce za překonané". VZV ROH se ještě začátkem r. 1970 nevytvořilo dostatečně silné zdravé jádro pracovníků, kteří by se chtěli v odborové práci /zejména v ZV ústavu/ aktivně angažovat v prosazování hlavních úkolů konzolidace. Úkolem ZO ROH mělo být nejen odvolání minulých rezolucí, přijatých v období leden 1968 - říjen 1969, event. později, ale i rozbor jejich často politicky chybného charakteru, kritika pojetí výlučně zájmové práce odborů, kritika linie "odborů bez komunistů", kritika úzce chápaného partnerského vztahu ke státním orgánům, kritika porušování principů demokratického centralismu a v neposlední řadě kritika CAV ROH a jeho působení na základní organizaci ROH našeho ústavu.

V jarních měsících r. 1970 se i v našem ústavu ujalo v té době na pracovištích Akademie módní heslo "o jednotě"; ve skutečnosti šlo o nesprávnou, netřídně chápanou solidaritu.

Nový závodní výbor ROH byl zvolen členskou schůzí 5. května 1970, předsedou se stal odborný pracovník M. Špaček. Neměl potřebné zkušenosti pro výkon funkce ve stále ještě složité situaci, odborová organizace vykazovala značně formální činnost, v ústavu odezníval vliv dřívější nesprávné politické ~~si~~ orientace.

x) Zúčastnilo se jich 26 pracovníků ústavu.

Na ústavní schůzi 20.10.1970 prof.Linhart, pověřený vedením PSÚ /od 1.6.1970/ obeznámil podle daných pokynů všechny přítomné pracovníky s významem usnesení č.202/1970 o politicko odborných pohovorech a s dalšími potřebnými údaji o jeho provádění v rámci ústavu. Příprava k pohovorům byla prováděna přesně podle daných instrukcí. Byla ustavena čtyřčlenná pohovorová komise, jejímiž členy byli: prof.dr. J.Linhart, pověřený vedením PSÚ, dr.J.Janoušek, s.M.Frencl - členové KSČ, kteří předtím prošli stranickým prověřovacím řízením. Jako zástupce ZV ROH byla členkou komise dr.V.Bokorová, se kterou byl předem proveden pohovor na kádrovém odboru presidia ČSAV. Kromě s pokyny z presidia se členové komise seznámili s aktuálními materiály publikovanými v Tribuně aj. Vlastní pohovory proběhly ve dnech 12. - 13.listopadu 1970. x) Byly prováděny tak, aby pokud možno splnily i ideově výchovnou funkci. Všichni pracovníci ústavu záznam o provedeném pohovoru podepsali. Na základě rozboru obsahu pohovorů došla komise k těmto poznatkům: "V zájmu zlepšení situace na pracovišti bude třeba učinit opatření, umožňující zvýšit politickou a hospodářskou úroveň pracoviště. Zvláště důležité je nalézt pro ústav vhodné místnosti. Ke zvášení ideové úrovně bude vhodné zavést odborové školení, politické školení nebo besedy pro mladé pracovníky a prohloubit spolupráci stranické organizace se ZV ROH. Neméně důležité je důsledně přenášet informace potřebné pracovníkům, a tak oživit styk mezi ústředními orgány ČSAV a ústavem." O postupnou realizaci těchto závěrů cílevědomě usiluje vedení ústavu podporované stranickou skupinou i závodním výborem ROH.

~~Pracovně politických pohovorů se v PSÚ účastnilo~~
~~26 pracovníků.~~ Tři pracovníci byli ^(sedeu v ústavu) navrženi na uvolnění; s dvěma byla uzavřena tříměsíční pracovní smlouva /dr.Eva Vančurová, CSc, dr.P.Říčan, CSc/, jedné pracovníci /O.Horská/ byla dána výpověď z důvodu změny struktury ústavu. Dvě pracovníce byly přeřazeny ze sekretariátu ústavu na jiná pracovní místa dokumentátorky a asistentky. Dále byl jeden pracovník /P.Včelák/ převeden z místa odborného pracovníka do studijního pobytu.

V době pohovorů k výměně stranických průkazů bylo v PSÚ 6 členů KSČ. Z nich byl při stranických pohovorech vyloučen 1 pracovník /prof.V.Tardy/ a vyškrtnutí 2 pracovníci /MUDr. Z.Bohdanecký, CSc, vědecký pracovník a PhDr Otto Becker, aspirant ústavu/. Tím z počtu 6 členů strany zbyli tři a v důsledku toho rozhodlo předsednictvo OV KSČ začátkem r.1971 zrušit ZO KSČ v PSÚ a přiřadit členy do jiné organizace /od března 1971 pracuje v PSÚ další členka KSČ/. Komunisté v PSÚ tvoří stranickou skupinu, která je součástí ZO KSČ Pedagogického ústavu J.A.Komenského ČSAV.

S účinností od 1.1.1971 byla v souvislosti se stranickými a pracovně politickými pohovory provedena reorganizace ústavu. Týkala se celého ústavu a opírala se o nově vypracovanou koncepci výzkumné činnosti Psychologického ústavu, která byla schválena vědeckým kolegiem pro pedagogiku a psychologii v listopadu 1970 a presidiem ČSAV v dubnu 1971. Výzkumná kapacita ústavu je plně zaměřena na úkoly státního plánu. Vědeckovýzkumná činnost Psychologického ústavu vychází z jed-

noticiích teoretických, metodologických i organizačních hledisek, která sledují překonání dřívější tématické roztržitosti a zajištění koncentrace výzkumů, jež vede k zvýšení pracovní efektivity ústavu. Ústav je zaměřen na otázky řízení a projektování lidské činnosti z hlediska teorie řešení problémů, heuristiky, teorie učení a rozhodovacích procesů; tyto problémy jsou studovány se zřetelem individuální i sociální psychologie.

Tato koncepce, která se stala východiskem postupné reorganizace odpovídá svým výzkumným a teoretickým zaměřením potřebám naší socialistické společnosti, předpokládá dobudovat Psychologický ústav jako teoretické a experimentální pracoviště s využitím moderních výzkumných metod a technik, sleduje možnosti intenzivní praktické aplikace výzkumných výsledků Psychologického ústavu. Výsledky výzkumů a nově vytvořené metody v Psychologickém ústavu jsou využívány /překládány, aplikovány v praxi aj./ v jiných socialistických zemích /SSSR, Polsko, Bulharsko aj./.

K 31.8.1971 měl Psychologický ústav celkem 32,83 systemizovaných pracovních míst; z toho vědeckých 8, odborných s vysokoškolským vzděláním 12, odborných se středoškolským vzděláním 10, administrativních se středoškolským vzděláním 3. Kriticky je počítován nedostatek zkušených marxisticky orientovaných vědeckých pracovníků; scházejí psychologové s experimentální zkušeností. Řešení této otázky vyžaduje několikaletou cílevědomou orientaci na mladé vědecké kádry. U některých pracovníků je počítován nedostatek širší orientace

na mezioborové vztahy, je nutno ve větší míře než dříve koope-
rovat s odborníky jiných akademických pracovišť i vysokých
škol. Dobudování laboratorní báze vyžaduje i promyšlenou
skladbu vědeckých a odborných pracovníků; z těchto hledisek
vycházíme při organizačních opatřeních i ve výhledu postup-
ného kádrového dobudování ústavu.

ZV ROH pod vedením s.M.Špačka sám ještě sice nedospěl ke kon-
krétnímu kritickému zhodnocení vlastních chyb v minulém ob-
dobí, postavil se však zcela kladně k nové linii. Důkladné
zhodnocení minulého období zůstávalo dluhem ZV ROH, ačkoli
předpokladem úspěšné práce je ideologický boj za překonávání
pravicové linie. ZV ROH se zaměřil spíše na vysvětlování le-
ninského pojetí úlohy odborů a na přípravu kádrového zabezpe-
čení této linie v ZV.

Vedení ústavu i ZV ROH uspořádaly v rámci členské schůze
ROH v lednu 1971 odborně-politickou přednášku s.M.Tublové, lek-
torky ÚV OS pracovníků školství a vědy, věnovanou hlavním úko-
lům odborového svazu v oblasti vědy v období konzolidace. Na
téže schůzi seznámil prof.Linhart pracovníky ústavu s novou
konceptí a organizační strukturou PSÚ. Referáty se setkaly
s velkou pozorností všech účastníků. Diskuse, následující po
obou sděleních, směřovala k vyvozování konkrétních důsledků
ze současné politické situace pro odborovou práci v PSÚ.
S.Špaček zhodnotil činnost ZV ROH za minulé období a oznámil,
že ze zdravotních a pracovních důvodů odstupuje ze své funkce.
V doplňujících volbách do ZV byly zvoleny s.dr.J.Kotásková,CSc
a s.Kolářová. První na doporučení stranické skupiny byla zvo-
lena později předsedkyní ZV. ZV ROH vypracoval plán své čin-
nosti za nejbližší období a projednal úkoly plynoucí ze spo-

lupráce odborové organizace s vedením ústavu a stranickou skupinou. Stranická skupina, ZV ROH a četní pracovníci ústavu podpořili novou koncepci ústavu, na jejímž propracování se někteří též podíleli.

V květnu 1971 provedl ZV ROH kontrolu plnění socialistických závazků svých členů, uzavřených na počest XIV. sjezdu KSČ. Byly splněny; šlo o závazek kolektivní, pomoc pracovníků ústavu při mimořádných pracích souvisejících s uspořádáním konference "Psychologie řešení problému a učení", která se konala v Liblicích 3.- 6.května tr. s mezinárodní účastí. Pracovníci ústavu svým úsilím přispěli k rozvoji mladé vědní disciplíny heuristiky, zvláště ve smyslu její aplikace na aktuální problémy naší společnosti. Dále se pracovníci ústavu rozhodli v rámci svého oboru konkrétně rozpracovat závěry, které vyplynou ze XIV. sjezdu KSČ tak, aby k jejich realizaci přispěla i psychologie aplikovaná v praxi. Závazky byly zaměřeny na svépomoc při úpravě 3 místností, přidělených v Husově ulici tak, aby ústav mohl investovat do tohoto uspořádání minimum prostředků, svépomocí přispět k úpravě místností PSÚ v Libni.

Další plenární schůze, uspořádaná dne 3. června 1971 společně se závodní organizací ROH Pedagogického ústavu JAK a spojená s veřejnou schůzí KSČ obou ústavů, měla ráz slavnostního shromáždění u příležitosti 50.výročí KSČ. Na programu byl obšírný referát prof.dr.J.Novotného o historii KSČ. Rekapituloval vítězné boje naší strany v buržoázní republice, během 2.světové války i po ní a podal přehled o programu všech dosavadních sjezdů KSČ. Dále referoval doc.dr. B. Kujal, ředitel PÚ JAK o průběhu XIV. sjezdu KSČ,

jehož byl delegátem. Účast pracovníků PSÚ na uvedených schůzích byla značná, v diskusi se však aktivita neprojevila.

20. dubna 1971 probíhala členská schůze ROH zároveň s veřejnou stranickou schůzí; na programu byla zpráva o jednání obvodních konferencí KSČ a o průběhu XXIV.sjezdu KSSS, spojená s diskusí k této problematice. - Na členských schůzích ROH, provozních poradách se přítomní většinou omezují na dílčí dotazy a dosud převážně jen funkcionáři vystupují s konstruktivní kritikou, s náměty svědčícími o iniciativním, odpovědném přístupu k pracovním úkolům a o chápání stranické linie v Akademii. Politické uvědomění a pozitivní společenská aktivita u všech pracovníků PSÚ není ještě na žádoucí úrovni. Členové KSČ se účastňují roku stranické výchovy v rámci ZO KSČ, členové ZV se účastňují všech školení, pořádaných OVOS. Na základě těchto instrukcí vytvořil ZV ve shodě s plánem OVOS pracovníků školství a vědy plán aktivizace odborářské činnosti. Plán aktivizace byl projednán na schůzi ZV v září 1971 a potom doplněn a schválen členskou schůzí dne 5.října.

Plán vychází z příslušných usnesení vyšších odborových orgánů a přihlíží k aktuálním úkolům stanoveným Presidiem ČSAV. Ve své konečné formě obsahuje 7 základních bodů, dělených vždy na několik dílčích úkolů a závazků. ZV Psychologického ústavu se zavázal zkvalitnit výchovnou a masově politickou

práci mezi pracovníky a prosazovat aplikaci dosažených výsledků práce ústavu v oblasti společenské praxe, zvláště výchovné, ekonomické a kulturní. Zavázal se dále seznamovat členstvo se závěry XIV.sjezdu KSČ a nadále rozvíjet politické uvědomění členů ústavu mj. též zřízením informační tabule, kde budou předkládány významné aktuální politické časopisy aj. publikace se zřetelem k psychologické problematice. Dále bude poskytovat ZO vedení ústavu plnou podporu akcí, souvisejících s prosazováním a uskutečňováním spolupráce s vědeckými pracovišti socialistických zemí /např. v organizaci studijních pobytů a návštěv vědeckých pracovníků z těchto zemí v PSÚ. Charakter některých pracovních úkolů Psychologického ústavu se už sám týká výzkumné a aplikační oblasti a realizace společných významných úkolů /spolupráce s Institutem řízení, úkoly týkající se vědeckotechnické revoluce/. ZO ROH se zavazuje pomáhat převádění výsledků ústavních výzkumů do praxe. Dále se odborová organizace bude podle možností podílet na spolupráci se školskými orgány /přednášky, poradenská činnost/. Mimo jiné se v plánu aktivizace počítá též se zvýšením podílu odborů při rozvíjení a podpoře iniciativy pracovníků ústavu. S vedením ústavu je projednávána forma zveřejňování výsledků práce jednotlivých pracovníků v rámci ústavu, aby vzájemnou kontrolou a kritikou bylo stimulováno další zvyšování pracovního úsilí. ZV usiluje rovněž o intenzivnější spolupráci s vedením ústavu při přípravě státního plánu práce. S ohledem na efektivní využívání prostředků hodlá se účinněji než dosud účastnit na přípravě a na kontrole čerpání rozpočtu.

Další úsilí je věnováno zajišťování přiměřeného umístění ústavu, který je zatím v naprosto nevyhovujících podmínkách /rozdroben na několik od sebe vzdálených pracovišť s nedostatečným vybavením a bez vlastní ústavní laboratoře, která je nezbytnou podmínkou pro plnění úkolů ústavu. ZV zavazuje důsledně hájit zájmy pracujících ústavu, a to zejména pravidelným projednáváním otázek mezd a odměn, uzavíráním pracovních smluv a uvolňováním z pracovního poměru, péčí o hygienu a bezpečnost práce náležitým doplněním dosavadního vybavení místností ústavu po této stránce.

Od jarních měsíců 1971 došlo k výraznému zaktivizování činnosti ZV ROH, což lze především přičíst provedeným kádrovým změnám v odborovém orgánu, který postupně nachází prostředky pro uskutečňování politickovýchovné práce mezi členy, využívá názorné agitace, pověřuje jednotlivé členy dílčími kontrolovatelnými úkoly, vede je k zapojování do společ. života v místě bydliště /zejména v období předvolební přípravy/ aj. Současná aktivita ZV ROH je pozitivně přijímána i vyššími odborovými orgány, stranickou skupinou i vedením ústavu, takže se dá říci, že konzolidační proces v odborářské práci Psychologického ústavu má úspěšný průběh.